Kom binnen! kijk rond in de Protestantse kerk in Schettens

Wie een nacht doorbrengt in de kerk van Schettens, krijgt meer dan alleen een bijzondere slaapplek. Gasten ervaren de stilte van een eeuwenoud kerkgebouw, maken kennis met de verhalen die eraan verbonden zijn en worden even losgemaakt van de drukte van alledag. Wat begon als een zoektocht naar een nieuwe toekomst voor het kerkgebouw, groeide uit tot een succesvol initiatief dat inmiddels honderden gasten heeft ontvangen. In het topjaar 2022 werd de kerk zelfs meer dan 120 nachten verhuurd.

TEKST & BEELD NICO DE JONG

Meer dan alleen een kerkdienst

Overnachtingen aanbieden in de kerk. Hoe kom je erop? De oorsprong van het initiatief ligt in 2018. De kerk was toe aan een omvangrijke restauratie van onder meer het stucwerk en schilderwerk. Tegelijkertijd stelde de kerkenraad zichzelf een belangrijke vraag: het gebouw wordt slechts eens in de vier weken gebruikt voor een kerkdienst. Kan dit gebouw niet meer betekenen? Er werd een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van de kerk en het dorp. Zo deden een lokale kunstenaar en een emeritus hoogleraar internationaal recht mee. Beiden geen lid van de kerk, maar wel betrokken dorpsgenoten. Samen verkenden zij de verschillende mogelijkheden voor een nevenfunctie passend bij het karakter van het gebouw. Zo kwam uiteindelijk het idee van kerkovernachting naar boven. Het bleek al snel een initiatief met veel potentie.

Een beleving met een verhaal

Volgens de voorzitter van kerkenraad en college van kerkrentmeesters Rein Boersma draait het initiatief niet puur om het aanbieden van een goedkope overnachtingsplek: "Wij verkopen geen bed and breakfast, wij verkopen een beleving." Die beleving wordt gevormd door de bijzondere sfeer van het kerkgebouw, dat nog altijd in gebruik is voor erediensten. De Protestantse Gemeente heeft afwisselend diensten in Schraard, Longerhouw, Wons en Schettens. Gasten verblijven dus op een plek waar al generaties lang wordt gebeden, gezongen en gelezen uit de Bijbel. Dat maakt indruk, ongeacht de persoonlijke geloofsovertuiging van bezoekers.

Boersma licht toe: “De inspiratie kwam mede voort uit de nabijheid van het Menno Simons-monument bij Witmarsum. Jaarlijks bezoeken veel mensen deze historische plaats die verbonden is met de grondlegger van de doopsgezinde beweging. Als initiatiefnemers zagen we kansen om bezoekers langer in de regio te laten verblijven en tegelijkertijd iets van de geschiedenis en spiritualiteit van de omgeving mee te geven.”

Overnachten in de toren

Bij de inrichting stond één uitgangspunt centraal: de historische uitstraling moest behouden blijven. Na overleg met de gemeente bleek dat overnachting voor maximaal zes personen mogelijk was zonder ingrijpende aanpassingen aan het monumentale gebouw en zonder een langdurig vergunningentraject.

In de toren werd een slaapkamer voor twee personen gemaakt. Voor grotere gezelschappen kunnen aanvullende slaapplekken in de kerk worden gemaakt. Tegelijk werden praktische voorzieningen toegevoegd, zoals een toilet en een douche.

De organisatie is in handen van een zogenaamde 'kerkbrigade', bestaande uit vijf vrijwilligers. Zij verzorgen de ontvangst, het beheer en de schoonmaak. Ook zorgen zij ervoor dat gasten kunnen genieten van een ontbijt van de lokale bakker.

Financiële bijdrage aan het behoud

Hoewel de beleving centraal staat, levert het initiatief ook een belangrijke bijdrage aan de instandhouding van het gebouw. Ongeveer de helft van de opbrengst is nodig voor kosten zoals schoonmaak, ontbijt en vrijwilligersvergoedingen. Het overige deel wordt ingezet voor onderhoud en behoud van het kerkgebouw.

Voor de realisatie werden diverse financieringsbronnen aangesproken. Naast monumentensubsidies droegen ook de provincie Fryslân en het Waddenfonds bij. Alleen al vanuit het Waddenfonds werd circa €90.000 beschikbaar gesteld.

Breed draagvlak

Opvallend is dat het initiatief vanaf het begin op veel enthousiasme kon rekenen. Tijdens een vergadering met gemeenteleden en omwonenden werd het plan gepresenteerd als een manier om de kerk een aanvullende functie te geven zonder afbreuk te doen aan haar oorspronkelijke bestemming. Zowel de kerkelijke gemeente als inwoners van het dorp reageerden enthousiast.

Bijzondere verhalen

Boersma: “De kerkovernachting sluit juist aan bij de oorspronkelijke bedoeling van het gebouw: een plek bieden voor bezinning, ontmoeting en inspiratie.” De gasten komen uit binnen- en buitenland en laten vaak bijzondere verhalen achter. Zo verbleef een deelnemer aan de Elfstedentocht voor fietsers meerdere nachten in de kerk en beschreef hoe speciaal het voelde om tijdens zijn tocht al de toren te zien waar hij zou overnachten. Ook was er een man die tijdens zijn verblijf zijn partner ten huwelijk vroeg, in aanwezigheid van hun kinderen.

Juist die verhalen bevestigen voor de initiatiefnemers dat kerkovernachting meer is dan een toeristische activiteit. Het biedt mensen de gelegenheid om even stil te staan, te reflecteren en een bijzondere plek op een heel persoonlijke manier te ervaren. Tegelijkertijd komt de kerkelijke functie niet onder druk te staan. "Tijdens weekenden waarin erediensten plaatsvinden, is overnachten natuurlijk niet mogelijk.”

Voor de Protestantse Gemeente Schettens-Schraard-Longerhouw-Wons is dat uiteindelijk de grootste winst: een monumentaal kerkgebouw dat niet alleen behouden blijft, maar dat ook nieuwe generaties en gasten blijft inspireren. Meer informatie: www.kerkovernachting.nl.

"Ik vraag aan de HEER één ding, het enige wat ik verlang: wonen in het huis van de HEER alle dagen van mijn leven."
Psalm 27:4a

